

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут (вказати назву інституту)
Кафедра (вказати назву кафедри)

СИЛАБУС
Іноземна мова для наукового спілкування (ОК1)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Світлана Литвин С.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 31 » 08 2023 р.

Розробник (-и): Литвин С.В., завідувач кафедри іноземної філології, к.пед.н., доц.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) (підпис)

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри іноземної філології
(назва кафедри)

Протокол від « 31 » 08 2023 р. № 15

Узгоджено з гарантом освітньої програми: *М.В. Дубина* Дубина М.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Тип дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	англійська
Рік навчання та семестр	1 курс – 1 та 2 семестр; 2 курс – 3 та 4 семестри, для здобувачів третього рівня вищої освіти (доктор філософії) галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Викладач (-и)	С.В. Литвин, завідувач кафедри іноземної філології, к.пед.н., доц, https://scholar.google.com.ua/citations?user=eUhQ3eAAAAAJ&hl=uk&oi=sra
Профайл викладача (-ів)	https://foreign-languages.stu.cn.ua/?page_id=1977
Контакти викладача	email: chdtu.fld@gmail.com

1. Анотація курсу. В даний час набули великого значення формування необхідної комунікативної спроможності у академічній та науковій сферах спілкування в усній та письмовій форма іноземною мовою.

На сучасному етапі розвитку суспільства суттєво змінився соціокультурний та освітній контексти вивчення іноземних мов у європейському та українському освітньому просторах. Ці зміни зумовлені новими соціально-економічними, політичними і культурними реаліями, включаючи процеси активізації міжкультурного спілкування у різних сферах людської діяльності на тлі інтеграції та інтернаціоналізації різних сторін життя світової спільноти. Як наслідок, суттєво змінився і статус іноземної мови як засобу спілкування, у тому числі у науковій сфері, а також як загальноосвітньої дисципліни, що є необхідною складовою у професійній підготовці фахівців різних професійних напрямів.

2. Мета та цілі курсу. Метою навчальної дисципліни “Іноземна мова для наукового спілкування” є:

практична – формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти іншомовної комунікативної компетентності на рівні достатньому для здійснення ефективної комунікації в академічній, професійній та науковій діяльності;

освітня – формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти загальних компетентностей, сприяння розвитку здібностей до самооцінки та здатності до самостійного навчання, розширення професійного і наукового світогляду;

розвиваюча – розвиток інтелектуальної, емоційної та мотиваційної сфери, позитивного ставлення до вивчення мови, зміцнення впевненості як користувачів іноземної мови, сприяння професійному становленню фахівця-науковця;

виховна – виховання шанобливого й свідомого ставлення до духовних цінностей інших культур і народів; розвиток моральної свідомості, соціальної відповідальності, здатності до налагодження міжкультурних зв'язків.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Іноземна мова для наукового спілкування” є формування, розвиток та вдосконалення мовленнєвих вмінь: аудіювання, читання, говоріння (діалогічного й монологічного мовлення), письма для забезпечення ефективного спілкування у професійній та науковій сферах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен мати наступні компетентності:

ЗК05. Здатність використовувати іноземну мову для представлення наукових результатів та працювати в міжнародному контексті.

3. Результати навчання. ПР02. Демонструвати навички наукової комунікації на міжнародному рівні, презентувати результати наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування іноземною мовою, оприлюднювати результати досліджень в іноземних наукових виданнях.

4. Пререквізити. Інтеграція професійних знань здобувачів вищої освіти - полягає в усвідомленому використанні інформації фундаментальних дисциплін під час іншомовної підготовки на магістратурі. З цією метою навчальний зміст дисципліни містить матеріал, які пов'язані з нормативними дисциплінами.

5. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин (д/з)
1 семестр	
Практичні заняття	30/10
Самостійна робота	60/80

2 семестр	
Практичні заняття	30/10
Самостійна робота	60/80
3 семестр	
Практичні заняття	30/8
Самостійна робота	60/82
4 семестр	
Практичні заняття	20/8
Самостійна робота	70/82
Всього кредитів	Загальна кількість кредитів – 12 (1 семестр – 3 кредити, 2 семестр – 3 кредити, 3 семестр – 3 кредити, 4 семестр – 3 кредити).

Форма проведення занять -практичні, самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів.

6. Тематика курсу.

Змістовий модуль 1. Викладання, навчання і наукові дослідження в університеті

Тема 1. Викладання та навчання у закладах вищої освіти

Тема 2. Віртуальне навчальне середовище

Тема 3. Дослідження в університеті

Змістовий модуль 2. Розробка навчальної програми англійською мовою

Тема 4. Структура та зміст навчальної програми

Тема 5. Як зробити навчальну програму ефективною

Тема 6. Самооцінювання програми

Змістовий модуль 3. Спілкування в академічному та науковому середовищі

Тема 7. Як почати наукову співбесіду

Тема 8. Ефективні техніки ведення наукової співбесіди

Тема 9. Як завершити наукову співбесіду

Змістовий модуль 4. Презентація

Тема 10. Техніки ефективною презентації власних результатів наукової діяльності

Тема 11. Коментарі до відеоматеріалу

Тема 12. Критерії оцінки презентації

Змістовий модуль 5. Організація наукової конференції

Тема 13. Time management

Тема 14. Організація друкованого матеріалу

Тема 15. Формати презентацій

Змістовий модуль 6. Участь у науковій конференції

Тема 16. Сесія питань і відповідей

Тема 17. Дискусія

Тема 18. Панельна дискусія

Лексичні одиниці до теми. Лексичні вправи з підручника і роздавального матеріалу.

Граматичний

Змістовий модуль 7. Міжнародні наукові конференції

- Тема 19. Інформаційні листи
 Тема 20. Матеріали конференції
 Тема 21. Академічні та професійні заходи впродовж конференції
 Змістовий модуль 8. Проблемні моменти впродовж конференції
 Тема 22. Технічні проблеми
 Тема 23. Організаційні проблеми
 Тема 24. Варіанти запобігання і вирішення проблем
 Змістовий модуль 9. Комунікація в соціальних мережах
 Тема 25. Вплив сучасних технологій на комунікацію
 Тема 26. Академічний профіль
 Тема 27. Особливості академічної комунікації
 Змістовий модуль 10. Академічне писемне спілкування
 Тема 28. Лист-запит інформації
 Тема 29. Запрошення для партнерства
 Тема 30. Супроводжуючий лист для отримання гранту
 Змістовий модуль 11. Наукові публікації
 Тема 31. Характеристики наукових публікацій
 Тема 32. Науково-популярні статті
 Тема 33. Наукові доповіді
 Змістовий модуль 12. Міжнародна співпраця
 Тема 34. Міжнародні програми
 Тема 35. Гранти
 Тема 36. Принципи міжнародної кооперації

Всі матеріали курсу доступні в системі дистанційного навчання MOODLE за посиланням <https://eln.stu.cn.ua/login/index.php>

7. Система оцінювання та вимоги

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Система оцінювання знань аспірантів включає поточний, проміжний (модульний) та семестровий контроль знань з дисципліни. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS. Результат поточного контролю складає 40% семестрової оцінки, проміжного – 20%, підсумкового – 40%.</p> <p>Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять у формі усного / письмового опитування і має на меті визначення рівня сформованості навичок та вмінь спілкування іноземною мовою, а також якості виконання аспірантом певних видів роботи. Завдання для поточного контролю складаються за навчальним матеріалом кожного зі змістових модулів. Цей вид контролю оцінюється до 40 балів за семестр.</p> <p>Проміжний (модульний) контроль має на меті оцінку результатів знань та рівня сформованості навичок та вмінь спілкування іноземною мовою аспіранта після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни. Цей вид контролю проводиться у формі контрольної роботи, завдання до якої складаються за навчальним матеріалом кожного зі змістових модулів і оцінюється до 20 балів.</p> <p>Підсумковий (семестровий) контроль здійснюється кожного семестру у формі, передбаченій навчальним планом (екзамен / диференційований залік) у терміни,</p>
---	---

	передбачені графіком навчального процесу. У процесі визначення семестрової оцінки враховуються результати поточного, проміжного та підсумкового контролю.
Практичні (лабораторні) заняття	Під час <i>практичних занять</i> здійснюється поточний контроль, який походить у формі усного / письмового опитування і має на меті визначення рівня сформованості навичок та вмінь спілкування іноземною мовою, а також якості виконання аспірантом певних видів роботи. Завдання для поточного контролю складаються за навчальним матеріалом кожного зі змістових модулів. Цей вид контролю оцінюється до 40 балів за змістовий модуль, з яких до <u>10 балів</u> аспірант отримує за відвідування занять, активність (див. табл. 1), до <u>10 балів</u> – за підготовленість до практичних занять (див. табл. 2) та до <u>20 балів</u> – за виконання завдань для перевірки рівня сформованості навичок і вмінь мовленнєвої діяльності (див. табл. 3-5). Нижче наведено розподіл балів за кожною складовою.
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Якщо аспірант виконав усі види робіт протягом семестру та набрав 60 балів, то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати екзамен (диференційований залік).</p> <p>Складання екзамену (диференційованого заліку) є обов'язковим елементом підсумкового контролю для аспірантів, які бажають отримати оцінку «добре» або «відмінно».</p> <p>Екзамен проходить у формі опитування з трьома практичними завданнями, які дають можливість перевірити рівень ЗУН аспіранта у різних видах мовленнєвої діяльності та базуються на граматичному матеріалі та лексиці, передбачених програмою. Диференційований залік проводиться у формі контрольної роботи, завдання до якої складаються за навчальним матеріалом усіх змістових модулів семестру та дають можливість перевірити рівень ЗУН аспіранта у різних видах мовленнєвої діяльності.</p> <p>Повторне складання екзамену (диференційованого заліку) з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.</p>

Таблиця 1. Критерії оцінювання відвідування занять та активності

К-сть балів	Критерії оцінювання
9-10	Аспірант систематично відвідує практичні заняття, відсутні пропуски занять без поважних причин. За умови відсутності з поважних причин наявні усі відпрацьовані практичні завдання. (На розгляд викладача відпрацьованими заняттями може вважатися виконання усіх або частини письмових та усних завдань з теми, що пропущена, підготовка презентації, усного повідомлення, проекту тощо). Аспірант демонструє високу активність та продуктивну діяльність на всіх практичних заняттях.
7-8	Аспірант систематично відвідує практичні заняття, відсутні пропуски занять без поважних причин. За умови відсутності з поважних причин наявні одне-два невідпрацьованих практичних заняття. Аспірант демонструє активність та продуктивну діяльність на заняттях.
5-6	Аспірант відвідує практичні заняття несистематично. Наявні декількох невідпрацьованих пропущених практичних занять. Аспірант періодично бере участь у роботі групи на практичних заняттях, демонструє слабку активність та мотивацію, низьку продуктивність на заняттях.
0-4	Аспірант відсутній на практичних заняттях без поважних причин, з'являється на практичних заняттях епізодично. Теми практичних занять не відпрацьовує. аспірант демонструє пасивність, відсутність мотивації на заняттях.

**Таблиця 2. Критерії оцінювання
підготовленості аспірантів до практичних занять**

К-сть балів	Критерії оцінювання
9-10	Аспірант безпомилково виконує вправи і практичні завдання, передбачені навчальною програмою курсу, дає правильні, повні та ґрунтовні відповіді на запропоновані запитання, демонструє вільне та безпомилкове володіння програмним матеріалом, гнучко та ефективно користуючись мовними та мовленнєвими засобами під час вирішення поставленого комунікативного завдання на задану тему, здатний ефективно і переконливо представити підготовлений матеріал.
7-8	Аспірант виконує практичні завдання, передбачені навчальною програмою курсу, з мінімальною кількістю помилок (не більше 2-3), дає загалом правильні відповіді на поставлені запитання, показує достатній рівень володіння програмним матеріалом, припускається незначних помилок, демонструє уміння відповідно до комунікативного завдання використовувати лексичні одиниці та граматичні структури, здатний ефективно представити підготовлений матеріал.
5-6	Аспірант виконує практичні завдання, передбачені навчальною програмою курсу, з певною кількістю помилок (не більше 4-5), дає неповні, недостатньо обґрунтовані відповіді на поставлені запитання, демонструє недостатнє володіння програмним матеріалом, часто припускається помилок, використовуючи лексичні одиниці та граматичні структури під час вирішення поставленого комунікативного завдання на задану тему, невпевнено представляє підготовлений матеріал.
0-4	Аспірант виконує практичні завдання, передбачені навчальною програмою курсу, з великою кількістю помилок (більше 5) або взагалі їх не виконує, дає неправильні, неповні відповіді на запитання, або не дає їх зовсім, не знає суттєвих елементів навчального матеріалу, припускається грубих помилок під час виконання практичного завдання, використовуючи обмежений словниковий запас та елементарні граматичні структури для вирішення поставленого комунікативного завдання на задану тему, не має достатньої підготовки загалом.

**Таблиця 3. Критерії оцінювання виконання завдань для перевірки рівня сформованості навчочк і
вмінь письма**

К-сть балів	Критерії оцінювання
18-20	Аспірант виконує письмові завдання у повній відповідності змісту мовленнєвої ситуації та комунікативному завданню; безпомилково використовує стандарти оформлення, а також мовні засоби, лексику, пунктуацію та граматичні структури; безпомилково використовує засоби міжфразового зв'язку, лексичний, граматичний та орфографічний діапазон; логічно викладає, організовує зв'язність тексту
15-17	Аспірант виконує письмові завдання, яке загалом відповідає змісту мовленнєвої ситуації та комунікативному завданню; з мінімальною кількістю помилок (не більше 2-3) використовує стандарти оформлення, а також мовні засоби, лексику, пунктуацію та граматичні структури; на достатньому рівні використовує засоби міжфразового зв'язку, лексичний, граматичний та орфографічний діапазон; припускається незначних помилок у логічному викладі, організації зв'язності тексту
12-14	Аспірант виконує письмові завдання у неповній відповідності змісту мовленнєвої ситуації та комунікативному завданню; з певною кількістю помилок (не більше 4-5) використовує стандарти оформлення, а також мовні засоби, лексику, пунктуацію та граматичні структури; недостатньо використовує засоби міжфразового зв'язку, лексичний, граматичний та орфографічний діапазон; часто припускається помилок у логічному викладі, організації зв'язності тексту
0-11	Аспірант виконує письмові завдання без урахування змісту мовленнєвої ситуації та комунікативного завдання, або взагалі їх не виконує; з великою кількістю помилок (більше 5) використовує стандарти оформлення, а також мовні засоби, лексику, пунктуацію та граматичні структури; не використовує засобів міжфразового зв'язку, повторює лексичні одиниці, використовує одноманітну лексику та граматичні структури; припускається грубих помилок, нелогічно викладає та незв'язно організовує текст: без чіткої структури чи належної розбивки на абзаци у форматі, що не відповідає завданню

**Таблиця 4. Критерії оцінювання виконання завдань
для перевірки рівня сформованості навчочк і вмінь говоріння**

К-сть балів	Критерії оцінювання (діалогічне / монологічне мовлення)
18-20	Аспірант без підготовки досить вільно бере участь у діалогах чи дискусіях про проблеми, передбачені програмою обґрунтовує й відстоює свою позицію. / Аспірант зрозуміло й докладно висловлюється з кола питань, передбачених програмою, пояснює свою позицію, висловлюючи всі аргументи «за» та «проти»

15-17	Аспірант без попередньої підготовки бере участь у діалогах щодо більшості проблем, передбачених програмою / Аспірант будує прості зв'язні висловлювання на теми, передбачені програмою, коротко обґрунтовує й пояснює свої погляди, розповідає та висловлює своє ставлення стосовно проблем, передбачених навчальним матеріалом
12-14	Аспірант спілкується у простих типових ситуаціях, що вимагають безпосереднього обміну інформацією в межах програмних тем, підтримує досить коротку розмову, але розуміє недостатньо, щоб самостійно вести бесіду. / Аспірант розповідає про теми, передбачені програмою, використовуючи прості фрази й речення
0-11	Аспірант бере участь у діалозі, якщо його співрозмовник повторює на його прохання в уповільненому темпі свій вислів або перефразовує його, а також допомагає сформулювати те, що аспірант намагається сказати; ставить прості запитання у межах програмних тем та відповідає на них. / Аспірант, використовуючи прості фрази й речення, розповідає про теми, передбачені програмою. Припускається значної кількості помилок.

Завдання для перевірки рівня сформованості навичок та вмінь **аудіювання** та **читання** мають формат тестів. Оцінювання їх виконання здійснюється за відсотком правильних відповідей. Співвідношення балів до відсотків представлено у таблиці 5.

Таблиця 5 Співвідношення кількості балів до відсотку правильних відповідей у тестових завданнях

Кількість балів	Відсоток правильних відповідей (%)
18-20	90-100
15-17	75-89
12-14	60-74
0-11	0-59

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

8. Політики курсу.

1. Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnogo-proczesu.pdf>

2. «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»».

3. Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До

здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

9. Рекомендована література.

Базова

1. Bolitho R.(2014). English for Academics. Book 1. Cambridge University Press, ISBN: 978-1-107-43476-9.
2. Bolitho R.(2015). English for Academics. Book 2. Cambridge University Press, ISBN: 978-1-107-43478-1.
3. Foley M., Hall D. (2019) My Grammar Lab. Interm.B1/B2.- Pearson Education, ISBN: 9781408299265.
4. Foley M., Hall D. (2012) My Grammar Lab. Interm.C1/C2.- Pearson Education, ISBN: 9781408299289.
5. Gosling P., Noordan B. (2011) Mastering your PhD. Springer, ISBN: 978-3-642-15846-9.

Допоміжна

1. Ільченко О.М. (2022). Англійська для науковців. The Language of Science : Підручник. – 7-те вид., доопрац. – К.: Видавниче підприємство “ЕДЕЛЬВЕЙС,” ISBN 978-617-7619-31-3
2. Карабан В. І. (2018). Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово- стилістичні проблеми : навчальний посібник. Вид. 5-те, випр. Вінниця : Нова Книга. ISBN 978-966-382-704-9.
3. Caplan, N. A., Johns. A. (2022). Essential Actions for Academic Writing: A Genre-Based Approach Kindle Edition. University of Michigan Press ELT. ASIN: B09SDJWVJP.
4. Cargill M., O’Connor P. (2021). Writing Scientific Research Articles. Wiley- Blackwell. Kindle Edition. ASIN: B096YRDFTC.
5. Curry, M.J. (2021). An A to W of Academic Literacy: Key Concepts and Practices for Graduate Students Kindle Edition University of Michigan Press ELT. ASIN: B094R9DNXR.
6. Fang, Z. (2021). Demystifying Academic Writing: Genres, Moves, Skills, and Strategies Kindle Edition Routledge ASIN: B08WYZWXSS.
7. Glasman-Deal, H. (2020). Science Research Writing: For Native And Non- native Speakers Of English (second Edition). WSPC (EUROPE). ISBN 978-1786347848
8. Ільченко, О., Крамар, Н., Бедрич, У., Шелковникова, З. (2022). Test your English: Тести з англійської. – К.: Видавниче підприємство “ЕДЕЛЬВЕЙС,” ISBN: 978-617-7619-32-0 (Ebook) http://langcenter.kiev.ua/documents/2022%20new_ILCHENKO_KRAMAR%20et%20al_%20TESTS.pdf
9. Ільченко О., Шелковникова З. (2020). Scientific Communication: Online Lecture Notes. Наукова комунікація: конспект онлайн лекцій (підготовка до кваліфікаційного іспиту з англійської мови, рівень C1). Навчальний посібник для студентів та аспірантів. – К.: Видавниче підприємство “ЕДЕЛЬВЕЙС”. ISBN 978-617-7619-22-1
10. Folse, K.S., (2019). Great Writing 5: Student Book with Online Workbook National Geographic/(ELT) ISBN: 978-0357021095.
11. Mewburn I., Firth K., Lehman S. (2018). How to Fix Your Academic Writing Trouble A practical guide. (UK Higher Education Humanities & Social Sciences Study Skills). Maidenhead, UK: Open University Press. ISBN: 978-0335243327.
12. Mewburn I., Firth K. (2021). Level Up Your Essays: How to get better grades at university. Kindle Edition. New South Publishing. ASIN : B08XTK5ZW5.
13. Roche M. (2020). ESL Speaking Activities: The Ultimate Book for Busy English Teachers. Intermediate to Advanced Conversation Book for Adults: Teaching English as a Second Language Book 1. IDM Business & Law ESL Books (ESL Books for Adults) ASIN : B08FLLZH19.
14. Roche M. (2020). IELTS Writing Masterclass 8.5. Master IELTS Writing Academic + General Task 1 & 2, Including Graphs, Letters, Essay Writing & Grammar for IELTS Academic. Kindle Edition. IDM IELTS Writing ASIN : B086Q3B81J.

15. Roche M. (2019). CAE Cambridge Writing: Advanced English Masterclass: (Includes Complete C1 Phrasal Verbs Masterclass)- C1 English Writing Preparation for Cambridge Advanced: C1 Advanced Cambridge Exam Prep Books Kindle Edition. IDM Business & Law CAE Books ASIN : B07Y3H3B59.

16. Roche M. (2018). 101 Grammar Rules for IELTS: Instant Study Notes (IELTS Grammar) Kindle Edition. IDM Business & Law ASIN : B07G7F3WK2.

Інформаційні ресурси

Електронні бібліотеки

<http://www.elibrary.com>

<http://ipl.sils.umich.edu/>

<http://www.cs.cmu.edu/web/books.html>

Словники

Online Dictionary

<http://www.terem.ru/cgi-bin/wwwdic/>

OneLokk Dictionaries

<http://www.onelook.com/>

Webster Dictionary

http://www.eff.org/papers/eegtti/egg_286/html

WordNet 1.5 vocabulary Helper

<http://www.notredame.ac.jp/cgi-bin/wn>

Інтернет сайти з граматики

<http://www.gl.umbc.edu/~kpokoy1/grammar2.htm>

<http://www.fairnet.org/agencies/lca/grammar3.html>

<http://deil.lang.uiuc.edu/web/pages/grammarsafari/html>

